A°. 1820 GEPRIVILEGEERDE N° ( 23 )

# SURINAAMSCHE COURANT

VOOR MAANDAG DEN 20e. MAART 1820.

## PARAMARIBO.

### ZEE-TYDING.

BINNENGEKOMEN.

De Eeng. Schoener *Harriet Elizabeth*, Kapt. THS. STAINES van *Berbice*, laatst van *Nickerie*.

De Nd Am. Brik *Havre Pakhet*, Kapt. MOSES LIBBY van *Boston*.

## BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

*Getrokken uit de Haarlemsche Couranten van November 1819.*

### FRANKRYK.

PARYS den 20 *November*.
*( Vervolg en slot van No. 22. )*

Het ontwerp van wet, rakende de byzondere persoonlyke vryheid, behelst, naar men zegt, vooreerst de afschaffing van het *mandat de depot*; ten tweeden de voorschryving der vormen van de *mandats d'amener* en *d'arret*, op straffe van nulliteit; ten derden eene spoedige wyze om de eischen in nulliteit van arrestatien, om reden van nulliteit der mandaten, te vervolgen en te doen vonnissen; ten vierden de bepaling van het getal der ambtenaren, die het regt hebben om mandaten uit te vaardigen; ten vyfden de uitbreiding van de magt om provisionele in vryheidstelling te bekomen, tegen het geven van borgtogt, en eindelyk de bepaling van den tyd; binnen welke de instructie van elke crimineele zaak geeindigd en het vonnis uitgesproken zyn moet.

De Ministeriële dagbladen spreken heden het gerucht, als of de opening der Kamers uitgesteld zou zyn, tegen, en verzekeren, dat dezelve den 29 dezer zal plaats hebben.

Morgen zullen de nieuw benoemde Ministers, de Heeren *Pasquier* en *Roy* aan Zyne Majesteit worden voorgesteld. De Heer *Latour Maubourg* wordt Dingsdag van Londen verwacht.

Dezer dagen heeft men in het koffyhuis Montansier, in het Palais Royal, een Engelsche zee-officier gearresteerd, welke vry luid de beledigendste uitdrukkingen bezigde tegen den Koning van Frankryk, en den naam van *Bonaparte* uitriep.

Terwyl men te Nimes geregtelyke informatien neemt omtrent den moord van den Marschalk *Brune*, worden te Parys door den Regter ter instructie, by het tribunaal van eersten aanleg der Seine, verscheiden personen van Avignon verhoord, die zich in die stad bevonden, tydens den zoogenaamden zelfmoord van den Marschalk.

Omtrent negen maanden geleden werd de Heer *Olonne*, zyne vrouw en zyn broeder, in hun landhuis, in het dorp Chers, departement du Var, gelegen, vermoord, en door de moordenaars van eene aanzienlyke som gelds beroofd. Men vatte kwade vermoedens op tegen de Heeren *Verse*, broeders van Mevrouw *Olonne*, waarvan de een te Cuers woonde, en de andere, een Militair op retraite, te Toulon, zyn verblyf hield, waar hy Wachter was op een schip van den Staat. Deze twee gebroeders stonden zeer ter goeden naam. Echter werden zy gevat, beschuldigd en in de maand Augustus laatstleden door het Hof van Assises ter dood veroordeeld. Een en-dertig getuigen hadden ten voordeele van *Louis Verse*,

die te Toulon woonde, getuigd en verscheiden hunner hadden verklaard van hem te Toulon gezien te hebben op den tyd, dat zyne ongelukkige zuster, zyn schoonbroeder en diens broeder vermoord waren. Het doodvonnis, tegen hen uitgesproken, verwekte te Draguignan, te Toulon en in die omstreken veel ontsteltenis. Na dat het vonnis aan hen was voorgelezen, stond *Louis Verse* op en zeide aan de Juré en aan de Regters; „Ik ben veroordeeld; ik heb geen belang met meerder over myne onschuld te spreken; evenwel ben ik onschuldig en dus wel te beklagen, maar gy, myne Heeren, zyt oneindig meerder te beklagen dan ik." De veroordeelden voorzagen zich in cassatie en den 5 November was de uitslag van deze voorziening nog niet te Toulon bekend.

Na het proces van de Heeren *Verse* veroordeelde men zes Roovers, in het departement du Var, ter dood, voor gepleegden moord, en hunne voorziening in cassatie verworpen zynde, zoude men overgaan om hen teregt te stellen. Reeds waren vyf derzelven geëxecuteerd, toen de zesde, *Pansi* genaamd, op het oogenblik dat hy [illegible] zoude, verzocht eene gewigtige ontdekking te mogen doen; en verklaarde een der moordenaars te zyn van de familie *Olonne*, en dat de gebroeders *Verse* onschuldigd waren; zynde de moord door hem met behulp van een zekeren *Roudon*, *Coulet*, van Lorgues, een Paardekooper, een zekeren *Barthelemi Pons*, een knecht, van 60 jaren oud, op een landgoed te Lorgues, en *Camaille*, een Herbergier te Besse, gepleegd. *Pons* werd dadelyk gevangen, en hy bekende hetgeen *Pansi* ontdekt had; *Camaille* was sedert eenigen tyd verdwenen, en *Coulet* en *Roudon* hadden op het vernemen van het aanstel van *Pansi* de vlugt genomen. De gebroeders *Verse* zyn ingevolgen deze ontdekking, tot groote vreugde van alle bewoners van het departement, in vryheid gesteld.

GRONINGEN den 18 November.

De verjaardag van Hare Majesteit de Koningin en van de verlossing van Nederland werd hier heden weder, behalve door andere gewone vreugdebedryven, gevierd door eene plegtige uitdeeling van eerepryzen aan de vlytigste en braafste kinderen, byzonder in de Stads en Armenscholen, welke des namiddags in de Martinikerk plaats had.

De Schoolopziener van het district, Mr. *Th. van Swinderen*, opende deze plegtigheid met eene korte redevoering, *ten betooge, dat geen roem duurzamer en weldadiger is, dan die door verdiensten omtrent het onderwys verkregen wordt*, zulks byzonder toepassende op den, sedert de vorige feestviering, overledenen Voorzitter der Stedelyke Schoolcommissie, Burgemeester *B. D. van Idsinga*, aan wiens nagedachtenis, zoo wel door den spreker in het slot zyner rede, als door de kinderen in een welluidend gezang, hulde gedaan werd.

Daarop gaf de Schoolopziener een allezins belangryk en gunstig verslag van den staat van het Schoolwezen in deze stad, gedurende het afgelopen jaar.

Uit dit verslag bleek, onder anderen dat het getal der hier ter stede ter school gaande kinderen, in het jaar 1817, 3376 bedragen had; dat dit getal in 1818 tot 3712 geklommen was en thans 4178 bedroeg; dat dus het aantal der school gaande kinderen in het afgeloopen jaar met 466, en, sedert de invoering van de heilzame publicatie van de Regering dezer stad, van den 29 September 1817, waarby alle kinderen van 5 tot 12 jaren ook hier, even als in de omliggende provincien, schoolpligtig verklaard zyn, met 802 vermeerderd was; dat er, by de eerste telling der schoolpligtige kinderen, in het laatst van het vorige jaar, nog 625 kinderen bevonden waren, die geenerlei schoolonderwys genoten, doch dat dit getal, by de tweede telling, nu voor eenige dagen afgeloopen, reeds tot 319 verminderd was; dat van de 200 evengenoemde 4178 kinderen, welke thans in deze stad ter school gaan, 1238 op de beide Stads en de b[illegible] Armenscholen, en daarenboven nog 3[illegible] in de vier Weeshuizen dezer stad [illegible]

op het Israëlitisch Instituut kosteloos onderwezen worden, zoo dat hier thans 1581 kinderen, en dus 268 meer dan in het verleden jaar, door de openbare mildadigheid onderwys, ontvangen: dat het getal der zoogenoemde bewaarschooltjes was bepaald geworden, en dat er maatregelen waren genomen, dat ook deze eerste kweekplaatsen van kinderlyke deugd in het vervolg niet dan door geschikte Onderwyzeressen zullen worden bestuurd; dat het vertrek van de Ooster Stadsschool in het afgeloopen jaar eene merkelyke verbetering had ondergaan, en dat in het Burger Weeshuis zoo wel als in het Armen Kinderhuis de inrigtingen der schoolmeubelen geheel verbeterd waren; dat hier door nu reeds in 18 schoolvertrekken de inrigting der schoolbehoeften geheel overeenkomstig is met het voorschrift, voor de vier openbare scholen gegeven; dat van de 28 Onderwyzers, die thans in deze stad lager onderwys geven, reeds 17 den tweeden; 1 den derden, 4 den vierden rang bezitten, en dat er dus slechts zes meer overig zyn, die nog in het geheel geen rang hebben; dat 13 van deze Onderwyzers geregeld elkanders scholen ter onderlinge leering bezoeken, en dat alle te zamen maatregelen genomen hebben, dat, by eene onverhoopte ziekte van een uit hun midden, de school van zulk eenen in een ander huis, ten voordeele van den zieken, maar op kosten der gezonden, wordt waargenomen; eindelyk, en dat van het meeste belang is, dat de innerlyke schoolverbetering hier ter stede dagelyks veld wint; dat het geestverdovend oude spellen alom plaats begint te maken voor de meer redelyke klankmethode; dat men ontwikkeling van het verstand en vorming van het hart meer en meer als het hoofddoel van het onderwys begint te beschouwen; dat men terug keert van het buitensporige denkbeeld, om de kinderen op de gewone lagere scholen kundigheden te leeren, die eerst op de hoogere behoeven onderwezen te worden, en dat eene op de eerzucht werkende theorie van belooningen en straffen bijna geheel de handplakken en knielepeeten verdreven heeft.

Na aldus den algemeenen toestand van het lager onderwys in deze stad opgegeven te hebben; sprak de Redenaar vervolgens nog afzonderlyk van den bloei der *Zondagsschool*, welke de stedelyke Schoolcommissie onder hare byzondere bescherming had genomen, van dien der *Hulpschool en Kweeksch ol voor Schoolonderwyzers*, en eindelyk van dien der *Industrieschool en Kweekschool voor Schoolonderwyzeressen*, by ieder dezer onderwerpen hulde doende aan hen, die zich in het afgeloopen jaar by eene dezer Stichtingen verdienstelyk hadden gemaakt.

Daarop geschiedde de uitdeeling der eerepryzen en van de bewyzen van loffelyk gedrag, terwyl alles met een plegtig feestgezang ter eere der Koningin, wier verjaardag men heden vierde, besloten werd. Dit laatste gezang werd gezongen door die zes leerlingen (drie jongens en drie meisjes) uit de onderscheidene scholen dezer stad, welke ieder in zyne of hare klasse, in het afgeloopen jaar de meeste blyken van goedkeuring behaald hadden, aan welke deswegens vervolgens op het Raadhuis vereerende getuigschriften zyn ter hand gesteld.

De verkoop van de bewyzen van toegang by deze gelegenheid en der gezangen heeft, te zamen met hetgeen er in de kerk gecollecteerd is, opgebragt ƒ 147 [illegible], waarvoor men de armen kinderen in de vier openbare scholen den avond van dezen feestdag op eene vrolyke wyze heeft doen eindigen.

---

Een bloot Erf gelegen aan de *Groote Hof Straat*, La. D No. 746, aankomende den Boedel ARY SPRUIT.

Een Erf en daarop staande Gebouwen, gelegen aan de *Waterkant*, La. C. No. 120, aankomende LOUTERBOURG en VAN ZYLL.

Een derde in het Huys en Erf, gelegen aan de *Graave of Soldaate Straat*, La. D. No. 63, aankomende WILLEMYNTJE van de KRUYF.

Een Huys en Erf, gelegen aan de *Saramacca Straat*, La. D. No. 527, aankomende de Weduwe F. WYNBERGEN.

Een Gebouw aankomende 'T Genootschap *Oeffening Kweekt Kunst*, staande en gelegen aan de *Keyzer Straat*, La. D. No. 134, op 't Erf van den Boedel J. A. VAN LOBBRECHT.

Een Huys en Erf, gelegen aan de *Buure Straat*, La. D. No. 691, aankomende A. R. VAN DE HOOY.

Een Bloot Erf, gelegen aan de *Keyzer Straat*, La. D. No. 197, aankomende LEA van JACOB LEVY.

Een Erf en daarop staande Gebouwen, gelegen aan de *Hooge Straat*, La. D. No. 775, aankomende den Boedel M. Z. COUDERC.

Een bloot Erf gelegen aan de *Domine Straat*, La. D. No. 384, aankomende den Boedel NANOE van SCHAAP.

*Paramaribo den* 15*e. Maart* 1820.

---

Alle die geene die iets te vorderen hebben van, of schuldig zyn aan den Boedel Wylen de Vrye KAATJE VAN WINDHORST, gelieven daar van ten spoedigste opgave, en betaling te doen, aan J. L. RELOTIUS als Testamentair Executeur.

*Paramaribo den* 13*e. Maart* 1820.

---

Zedert drie maanden heeft zich Geabsenteerd van de Ondergetekende een Mulatte Meisje genaamd HENDRINA, die haar terug brengt zal Twintig Guldens Vanggeld genieten.

A. J. SLUYTER.

---

Op Morgen Dingsdag den 21e. deezer, des Namiddags vier uuren, ten Huize van M. KATZ, zal gehouden worden Vendu, bestaande in Engelsche en Fransche Manufacturen, Zilver, Goud, beste Roode Wyn by douzyn, Liqueren, en wat verder ten voorschyn zal komen.

*Paramaribo den* 20*e. Maart* 1820.

---

VENDUE VAN FRAAYE MEUBELEN.

J. E. LYONS zal op Woensdag den 22e. deezer, s'nademiddag om vier uuren ten Huyze van den Wel Ed. Heer M. J. ROBLES publick verkoopen, eenige elegante Meubilen bestaande in Kanapeés, Stoelen, Tafelen, Secretaire, Sinvoinier, Commodes, Naai Tafels en meer andere Goederen, intusschen zyn dezelve te bezigtigen voor een ieder, alle aangebragt per Capt. H. VAN DUYM.

---

T. A. ELSEVIER, is van voornemen om in de maand April, uit deze Kolonie te vertrekken.

*Paramaribo den* 13*e. Maart* 1820.

---

Die vermeent iets te Vorderen te hebben van den Ondergetekende, gelieve zig te melden, alzo hy voornemens is binnen korten tyd eene reyze na den Vaderlande te doen.

*Paramaribo den* 16*e. Maart* 1820.

H. Y. BUURMA.

---

Word voor eenige tyd te huur gevraagd vier stuks Negers (kanters en zagers) adres by den Ondergetekende.

SAL. ABENDANON.

---

Gedrukt ter Geprivilegeerde Gouvernement Drukkery van J. BRINK.